COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 30.5.2012
COM(2012) 324 final

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind Programul național de reformă pe 2012 al Portugaliei

și care include avizul Consiliului privind Programul de stabilitate al Portugaliei pentru perioada 2012-2016

{SWD(2012) 324 final}

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind Programul național de reformă pe 2012 al Portugaliei

și care include avizul Consiliului privind Programul de stabilitate al Portugaliei pentru perioada 2012-2016

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice[1], în special articolul 5 alineatul (2),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene[2],

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European[3],

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

după consultarea Comitetului economic și financiar,

întrucât:

(1) La 26 martie 2010, Consiliul European a aprobat propunerea Comisiei Europene de a lansa o nouă strategie pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică, Strategia Europa 2020, bazată pe coordonarea sporită a politicilor economice, care se va concentra pe domeniile-cheie în care sunt necesare acțiuni în vederea stimulării potențialului de creștere durabilă și de competitivitate al Europei.

(2) La 13 iulie 2010, Consiliul a adoptat o recomandare privind orientările generale pentru politicile economice ale statelor membre și ale Uniunii (2010-2014) și, la 21 octombrie 2010, Consiliul a adoptat o decizie privind orientările pentru politicile de ocupare a forței de muncă ale statelor membre[4], care formează împreună „orientările

---

1 JO L 209, 2.8.1997, p. 1.
2 COM(2012)324 final.
3 P7_TA(2012)0048 și P7_TA(2012)0047.
4 Decizia 2012/238/UE a Consiliului din 26 aprilie 2012.

integrate”. Statele membre au fost invitate să țină seama de orientările integrate în cadrul politicilor economice și de ocupare a forței de muncă aplicate la nivel național.

(3) La 12 iulie 2011, Consiliul a adoptat o recomandare privind Programul național de reformă pe 2011 al Portugaliei.

(4) La 23 noiembrie 2011, Comisia a adoptat cea de a doua analiză anuală a creșterii, marcând începutul celui de al doilea semestru european de coordonare *ex ante* și integrată a politicilor, care se înscrie în cadrul Strategiei Europa 2020.

(5) La 2 martie 2012, Consiliul European a aprobat prioritățile pentru asigurarea stabilității financiare, a consolidării fiscale și a acțiunilor de promovare a creșterii economice. Acesta a evidențiat că este necesar să se continue consolidarea fiscală diferențiată favorabilă creșterii, să se restabilească condițiile normale de creditare a economiei, să se promoveze creșterea și competitivitatea, să se abordeze șomajul și consecințele sociale ale crizei și să se modernizeze administrația publică.

(6) La 2 martie 2012, Consiliul European a invitat, de asemenea, statele membre care participă la Pactul euro plus să își prezinte angajamentele în timp util pentru ca acestea să fie incluse în programele lor de stabilitate sau de convergență și în programele lor naționale de reformă.

(7) La 2 mai 2012, Portugalia a prezentat programul său de stabilitate, care acoperă perioada 2012-2016 și, la 7 mai 2012, programul său național de reformă.

(8) La 30 mai 2011, Consiliul a adoptat Decizia de punere în aplicare 2011/344/UE prin care se pune la dispoziția Portugaliei asistență financiară pe termen mediu, pentru o perioadă de trei ani, între 2011 și 2014, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 407/2010 al Consiliului din 11 mai 2010 de instituire a unui mecanism european de stabilizare financiară. Memorandumul de înțelegere însoțitor, semnat în aceeași zi, și completările ulterioare la acesta prevăd condițiile de politică economică pe baza cărora este acordată asistența financiară.

(9) Portugalia a realizat progrese considerabile pe mai multe planuri, însă se confruntă în continuare cu provocări majore. Atingerea obiectivelor fiscale este în continuare esențială pentru ca autoritățile portugheze să poată redobândi accesul deplin pe piață înainte de încheierea perioadei vizate de program. În vederea limitării riscurilor la care sunt expuse obiectivele fiscale pentru anul 2012, punerea în aplicare rapidă și fermă a măsurilor fiscale structurale din cadrul programului este de o importanță capitală. În același timp, guvernul trebuie să se concentreze asupra reformelor menite să răspundă provocărilor în materie de competitivitate ale Portugaliei. Bugetul pentru anul 2012 nu continuă planurile anterioare de „devalorizare fiscală”. Prin urmare, este cu atât mai important să se adopte rapid reforme structurale suplimentare privind piața muncii și piața de produse, în vederea reducerii costurilor forței de muncă, sporirii flexibilității și reducerii barierelor la intrare. Guvernul va trebui să dea dovadă de perseverență și de fermitate pentru a învinge puternicele interese înrădăcinate care stau în calea reformelor.

(10) În general, a treia revizuire a programului de ajustare economică a concluzionat că punerea în aplicare de către Portugalia a condiționalității stabilite în memorandumul de înțelegere este în continuare pe drumul cel bun. În special, obiectivul deficitului fiscal pentru 2011 (5,9 % din PIB) a fost depășit, prin recurgerea la un transfer al fondurilor

de pensii ale băncilor către stat, în valoare de 3½ % din PIB. În ciuda acestei operațiuni cu caracter excepțional, consolidarea structurală din 2011 a fost considerabilă și s-a ridicat la 3½ % din PIB. Băncile sunt pe cale de a îndeplini cerințele de capital prevăzute de program până la sfârșitul anului, însă este necesară îmbunătățirea suplimentară, în 2012, a pozițiilor de capital, în conformitate cu cerințele programului și ca urmare a cerinței Autorității bancare europene de a ține seama de datoria suverană, a programului special de verificări la fața locului și a transferului prevăzut al planurilor de pensii private ale băncilor.

(11) Scăderea PIB-ului în 2011 a fost mai puțin pronunțată decât se preconizase, deoarece exporturile și consumul au dat rezultate mai bune decât se prevăzuse. Cu toate acestea, cel de-al patrulea trimestru din 2011 și începutul anului 2012 au fost caracterizate de o cerere internă scăzută, o creștere rapidă a șomajului și un nivel redus al încrederii întreprinderilor. În conformitate cu previziunile de primăvară ale Comisiei, prognoza pentru 2012 s-a deteriorat, iar în momentul de față se preconizează că PIB-ul va scădea cu 3,3 %, adică trei puncte procentuale mai mult decât în previziunile de toamnă. Creșterea economică în 2013 va fi, de asemenea, mai limitată decât se preconizase inițial. Deși ajustarea externă a fost deosebit de rapidă până în prezent, exporturile portugheze obținând cote de piață în afara UE, iar importurile scăzând considerabil, durabilitatea acestei situații este încă incertă. Având în vedere datoria externă considerabilă pe care a acumulat-o Portugalia, este necesară o ajustare suplimentară substanțială, de tip structural.

(12) Bugetul pe 2012 vizează un obiectiv de deficit public de 4,5 % din PIB, care este în conformitate cu cerințele programului de ajustare economică și cu recomandările Consiliului către Portugalia din cadrul procedurii aplicabile deficitelor excesive. Planurile de consolidare fiscală pe termen mediu prezentate în cadrul programului de stabilitate respectă, de asemenea, obiectivele principale privind deficitul prevăzute în programul de ajustare economică și până în 2013 se preconizează un raport deficit-PIB de 3 % din PIB. Bugetul pe 2012 include măsuri de consolidare în valoare de peste 5 % din PIB, alcătuite din măsuri structurale permanente. Două treimi din măsuri se referă la cheltuieli și includ reducerea semnificativă a salariilor din sectorul public și a pensiilor, reducerea numărului funcționarilor de stat cu 2 % (în echivalent normă întreagă), precum și raționalizarea întreprinderilor de stat. În ceea ce privește veniturile, bugetul prevede o reducere a scutirilor de impozite, o creștere a numărului de bunuri și servicii supuse la plata cotei standard de TVA, un nivel mai ridicat al impozitelor pe veniturile personale și pe profit, o creștere a accizelor, precum și eforturi sporite de combatere a evaziunii și a fraudei fiscale. Deficitul ar trebui să își continue tendința descendentă, atingând valoarea de 1,8 % din PIB în 2014 și de 1 % din PIB în 2015. Principalele riscuri pentru obiectivele bugetare sunt legate în principal de sectorul întreprinderilor de stat și de administrațiile locale și regionale. În ceea ce privește soldul structural, ajustarea bugetară structurală este estimată la peste 7 puncte procentuale din PIB în perioada 2011-2012. OTM de -0,5 % din PIB reflectă în mod adecvat cerințele Pactului de stabilitate și de creștere. În ceea ce privește datoria publică, se preconizează că aceasta va atinge un nivel maxim de 115,7 % din PIB în 2013 și, ulterior, va înregistra o scădere progresivă.

(13) Succesul programului de ajustare economică depinde în foarte mare măsură de punerea în aplicare a unei game vaste de reforme structurale care vor elimina elementele rigide, precum și blocajele care stau la baza stagnării economiei din ultimul deceniu. Până în prezent au fost realizate progrese evidente. Programul de reformă,

amplu și ambițios, se află pe calea cea bună în domeniul pieței forței de muncă, al asistenței medicale, al locuințelor, în domeniul judiciar și al insolvabilității, precum și al cadrului de reglementare, inclusiv în ceea ce privește concurența. De asemenea, privatizările întreprinse până în prezent au fost o mare reușită. În industriile de rețea, progresele au fost mai inegale. În special în sectorul energetic este necesară dezvoltarea pe viitor a unei strategii cuprinzătoare vizând eliminarea datoriei din ce în ce mai mari a sectorului, prin găsirea de soluții pentru marjele excesive de profit.

(14) Este în curs o reprogramare strategică a fondurilor structurale, în care se pune accentul pe sprijinirea ocupării forței de muncă în rândul tinerilor și a competitivității (în special în ceea ce privește IMM-urile). Noile măsuri consolidează acțiunile din domeniile pașaportului pentru ocuparea forței de muncă, formării și calificărilor profesionale și accesului la finanțare pentru întreprinderile mici și mijlocii.

(15) Portugalia și-a asumat o serie de angajamente în cadrul Pactului euro plus. Aceste angajamente, precum și punerea în aplicare a angajamentelor prezentate în 2011, se referă la îmbunătățirea competitivității, sporirea ratei de ocupare a forței de muncă și a sustenabilității finanțelor publice, precum și consolidarea, în același timp, a viabilității financiare.

RECOMANDĂ ca Portugalia să întreprindă acțiuni în perioada 2012-2013 astfel încât:

Să pună în aplicare măsurile prevăzute în Decizia de punere în aplicare 2011/344/EU a Consiliului, specificate mai detaliat în memorandumul de înțelegere din 30 mai 2011 și în completările ulterioare la acesta.

Adoptat la Bruxelles,

Pentru Consiliu
Președintele